

A Biblia az ökumené elősegítője vagy akadályja? Sípos Ajtony Levente előadása

Fontos kérdéseink 2011.01.09. Bp. Nagyvárad tér 17.00

Jelenések 13, 11-18.

Kedves hallgatók, a mai fontos kérdésünk az, hogy a Biblia az ökumené segítője vagy akadályja?

Ökumené a köznyelvben és a közfelfogásban

A kérdés megfogalmazásában szerepel egy kifejezés: ökumené, amit tisztáznunk kell, hogy mit jelent, mit értünk alatta.

E kifejezés alatt ugyanis ma nagyon sok mindent értenek az emberek. Az azonban bizonyos, hogy a világban azok közé a szakkifejezések közé tartozik immár az ökumenikus kifejezés, amely kifejezések az egyházi, de talán a világi közéletben is a szalonképesség kritériumainak egyike. Vagyis, ha ma valaki a magyar, vagy az európai egyházi vagy nagy civil társadalomban a nyilvánosság előtt meg akar szólalni, véleményt akar formálni, netán tanítani akar egyházi intézményben, akkor *toleránsnak, másság tisztelőnek, liberálisnak, filoszemitának és ökumenikus gondolkodásúnak kell lennie*, amit deklarálnia is kell. Ha valaki nem az, akkor minimum ferdén néznek rá.

Az ökumenikus gondolkodás ugyanis egy pozitív hozzáállás a többségi felfogás szerint a vallási és társadalmi, illetve szociális kérdésekhez. Szekuláris, nem egyházi, világi háttérrel rendelkező embereknek, vagy különböző vallású embereknek egyenesen kedvező lehetőség arra, hogy anélkül, hogy vallási kérdésekben állást kelljen foglalniuk, vagy vitatkozniuk kellene, részt vehetnek az egyházakkal, vallásos emberekkel közösen bizonyos célok elérésében. Vagyis a közfelfogás szerint az ökumenizmus egy olyan semleges terület világ és egyház között, illetve különböző vallású, felekezetű emberek között, amelyre ha bemerészkedünk, akkor – a kimondatlan, de mindenki által elfogadott alapelv, hogy - mindenki otthon hagyja a maga ideológiai, vallási meggyőződését, érveit – ha van ilyen – és legalábbis addig hallgat róla, amíg ezen a közös határvidéken mozgunk, közösen cselekszünk. **Vagyis az ökumenikus együttműködés a közfelfogásban egy értéksemleges, ideológiamentes területe a jó szándékú embereknek, közös célok érdekében – köznyelv szerint.** Ha úgy tetszik a kompromisszum kész, értelmes emberek (vallásos-nem vallásos) nyilvános együttműködésének ideális, felvilágosult modern formája.

Nincs könnyű dolgunk, amikor erről a témáról beszélünk, hiszen alapvetően örülnünk kellene annak, hogy magukat vallásos, hívő embernek tartók, és egyéb jó szándékú emberek, készek közös célokért együtt kiállni, készek összefogni, közösen hitvallást tenni, imádkozni, énekelni stb. Hiszen ma, az egész közélet az egész társadalom romokban hever, a közösségek széthullottak, mindenütt az individualizmus tombol, önzés, egoizmus. Széthullott társadalomban élünk és örülnünk kellene, hogy végre vannak emberek, akik készek félretenni nézeteiket és készek önként összedolgozni, kompromisszumokat kötni és a közösségi érdekeket az egyéni érdekeik fölé helyezni.

Ha az ökumenikus együttműködés csupán ennyit jelentene, akkor bizony minden keresztyén bátran bemerészkedne erre a területre.

Nem régiben olvastam az interneten neves személyek¹ nyilatkozatát arról, hogy mit értenek ők az ökumenén: „*családon belüli békeesség a különböző felekezetűek között, csíksomlyói búcsún való közös együttlét öröme – és ott új barátok szerzése felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül, közös istentiszteletek, közös avatások különböző köztereken, nemzeti ünnepek ünneplése közösen, lakiteleki népfőiskolán is ők. a hangulat. Közös keresztelő, esküvő, közös temetés – nagyszerűsége. Közös fellépés fontos társadalmi kérdésekben, amiben a történelmi egyházak egyetértenek, a magyarság közös védelme, a határon túli magyarsággal való egység kifejezése, szociális segítségnyújtás egységben.*” „Túl kevés a világban a keresztyén ahhoz, hogy megengedhessük magunknak a széthúzást, egységben az erő.” „Szociális kérdésekben a történelmi egyházak szinte különbség nélküliek.”² „Végre nem háborúznak az egyházak és a papok.”

Ezek között valóban vannak fontos dolgok, amiknek mindenki örülhet és ép eszű ember, és ép hitű ember sem tiltakozik a közös célok támogatásában. Hiszen például ha olyan fontos társadalmi kérdés támogatásáról van szó, mint pl. a **házasság intézményének megerősítése** a társadalomban, szociális problémák megoldása, akkor felekezeti és teológiai felfogástól függetlenül, hasznos valóban a közös fellépés, ha az érvelések végeredménye végül azonos. Megkeresése azoknak a pontoknak, amikben egyet tudunk érteni, nem rossz cél a társadalomban. Közösen ünnepli október 23-át nagyszerű érzés. Küzdeni a szegénység ellen és segíteni a bajba jutottakat, jó dolog.

Az ökumené mélyebb jelentése

Észre kell azonban vennünk, hogy az ökumenizmus nem csupán ezt jelenti. Ha az ökumenizmus csupán azt jelentené, amit a hétköznapi ember ezen a gyakorlatban ért, és amit ebből a gyakorlatban lát, a közös imaheteket, együtt a különböző felekezetek lelkészeit, közösen énekelni, hogy barátságos érzülettel összefogva, közösen fellépünk társadalmi célokért, a társadalmi, vallások, felekezetek közötti békéért, szép családokat érintő szertartásokért, akkor **ebben segítségül lehet a Biblia.** Hiszen a Biblia fogalmazza meg a leghasznosabb célokat, ami egy társadalomban követendő, és ha mi ezzel hozzájárulhatunk a társadalmi, családi békéhez, a magyarság összefogásához, a világban lévő szociális problémák megoldásához, vagy az azokban való segítséghez, akkor ezt örömmel tesszük. Én ezt az ökumenizmus humánus formájának nevezem, mivel humánus célok érdekében, megbékélés céljából akar összefogást az emberek között. Az összefogást támogatom is minden erőmmel.

Csak hogy az ökumenizmus nem csupán ezt jelenti. És sokakban a kifejezés mélyebb tartalma miatt kérdőjeleződik meg a gyakorlati, kompromisszumos együttműködés előbb vázolt módja, lehetősége és határa is.

Az ökumené ugyan a köznyelvben az összefogás, a közös fellépés szinonimája lett, de ennek a fogalomnak tágabb tartalma, jelentése van. És éppen itt a veszély, mert az emberek nagy része e kifejezés köznapi értelemben használt értelmét látja csupán és nem gondolnak a kifejezés és cél egyházi, teológiai értelemben használt tartalmára és jelentésére. Ezért nem

¹Lezsák Sándor országgyűlési képviselő, KDF-alapító: „Az ökumené számomra szövetséget és együttműködést jelent az erkölcsi értékek, a nemzeti értékek, az emberi értékek megtartása érdekében, a keresztyénységéből fakadó erőforrások összefogásával. Ahogyan a közmondás tartja: egy kötél önmagában könnyen szakad, több kötél összefonódva sokat megtart, szakíthatatlan. „

² Szécsi Árpád politológus, a KDF titkára: A közélet - hasonlatosan a misszióhoz és a karitászhoz - az ökumené "könnyű", természetes terepe, megjelenési területe lehet, hiszen - teológiai eltéréseinktől függetlenül - a történelmi keresztyén egyházak társadalmi tanítása csaknem 100%-ban azonos.

értik az emberek, ha valaki felszólal az ökumené, **mint eszme, ideológia ellen**. A többség ezt a kérdést pragmatikusan³ szemléli. „Ez nem akarja a társadalmi békét, a társadalmi összefogást, a megbékélést, a szegények segítségét? Ez vallásháborút akar? Családi ellentéteket? A magyarság vesztét? - kérdezik az emberek. Nem is értik, hogy mi a probléma ezzel az egész ökumenével. Sokan csak az egyházi vezetők hatalmi harcát látják mögötte, mert az elvek a mai kor emberét nem érdeklik, így nem is értik, ha valaki egy ilyen „jó” gyakorlatot, célt, ideát kritizál.

Pedig sokak szerint van probléma. Az összefogás önmagában egy igen jó és minden erővel támogató gondolat, de a keresztyének nem gondolkodhatnak csupán pragmatikusan. Mégpedig azért, mert az ökumené kérdésében például ez nagy romlásba vihet, ha csak így gondolkozunk.

Talán nem is értettük eddig, de tudnunk kell, hogy e mögött a gyakorlati, humánus értelemben használt ökumenikus, összefogás érteleme használt értelem mellett, más dolgot is jelent ez a kifejezés. Ugyanis ez alatt a társadalmilag elfogadott, szimpatikussá tett kifejezés mögött, kritikusai szerint egy nagyon is kérdéses ideológia lopakodik, terjeszkedi, egyházi jelmezben a világban.

Tudnunk kell tehát, hogy teológiai értelemben nem csupán az egyházak, egyháztagok gyakorlati jó szándékú együttműködést, összefogását, az egymási iránti szeretet megnyilatkozását jelenti ez a kifejezés, **hanem napjainkra a több felekezetben élő keresztyénség egyesítését, távlati célokban (1980-as évek óta) a világvallások egy vallásban való egyesítésének eszméjét.**

Az ökumené egy pontosan leírható ideológia, egy megérvelt eszme, az egy közös keresztyénségről és aztán az egy közös világvallásról, most már világosan látható szinkretista⁴ háttérrel. **Ennek útja pedig az, hogy a különbözőségeket az egyházak és hitvallások, teológiai látások és rendszerek, világvallások között le kell bontani, párbeszéd útján belátásra kell jutni minden érintett félnek. Le kell mondani azokról az elvekről, amelyek ellentétesek, és elválasztanak minket egymástól. Valamint be kell látni, hogy az egységes keresztyénség célja és ideológiája Jézus és Isten akarta, amiben minden magát keresztyénnek valló embernek belátásra kell jutni, és munkálkodva részt kell benne venni. Aki ezt nem teszi bünt követ el.**

³ A pragmatizmus amerikai eredetű filozófiai irányzat, mely szerint egy elmélet igazsága vagy helyessége annak gyakorlati működőképességében és eredményességében nyilvánul meg.

⁴ *Etimológia:* A szó a görög συγκρητισμός kifejezésből ered, amit Plutarkhosz használt Opera Moralia című írásában a krétaiak közös ellenség elleni összefogására. A kifejezés első felének (συγ) jelentése együtt, a másodiké bizonytalan, nem egyértelmű, hogy Krétára utal-e. *Modern jelentése* Erasmustól származik, aki az Adagia-ban annak a jelenségnek a megnevezésére használta, amikor a vallási küzdelmekben különféle csoportok az elméleti különbségeik ellenére összefognak a gyakorlati haszon reményében. *Judaizmus:* A judaizmus állandó küzdelemben állt a szinkretistákkal; a Bibliában ennek emlékét őrzi a bálványimádás tiltása a Tízparancsolatban, az aranyborjú története és a próféták számtalan intése a templomi prostitúció és a helyi termékenységkultuszok ellen. *Kereszténység:* Ha egy evangéliumi hívő ezt a szót használja, valószínűleg arra a jelenségre gondol, amikor valaki különféle vallások tanítását, vagy különböző filozófiai irányzatokat (kettőt vagy többet) ötvöz egymással, egy így keletkezett világképet vall, ez alapján gondolkodik, cselekszik. Habár a Biblia szerint a Mindenható Istennel, (aki teremtetten és a mennyet és a Földet és mindent ami azokban van), egyedül az Ő Fián, Jézus Krisztuson keresztül teremthetünk kapcsolatot, és léphetünk vele békességre; továbbá a Krisztus tanításától való eltérés tévelygésnek minősül, ez a jelenség a keresztyén hívők körében is előfordul. Így vannak, akik a Biblia tanítását, és a keresztyén hitet sámánizmussal, parajelenségekkel, szellemidézésrel, természetgyógyászattal, keleti misztikával, esetleg más világvallások tanításával elegyítik.

„A hitélet és az attól elválaszthatatlan tanítványság az ökumené teológusai szerint egyszerre elhívás a személyes megszentelődésre és a közösségben való részvételre. „Egy a test, és egy a Lélek – olvassuk az Efezusiakhoz írott levélben –, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is; egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség, egy az Isten és Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett, és mindenek által, és mindenekben.” (Ef 4,4–7) E keresztény elhívás a közösségre nem csupán a helyi csoportokban valósult meg. A keresztények mindig is tudatában voltak annak a mély, bár kevésbé látható köteléknek, amely összekapcsolja őket más régiókban élő szentekkel (2Kor 8–9) illetve a világban szétszórt közösségek nagy családjával (oikoumene)”- mondják ők.

Meg kell tehát keresni azokat a vallási alapelveket, amikben mindenki egyet tud érteni és kompromisszumot kötve létre kell jönni az egységes emberiségben az egységes keresztyénségnek, majd vallásnak, de legalábbis az egymás mellett élés békés formájának⁵.

Csak egy mondatban jelzem, hogy az ökumenikus mozgalom gyökerei több mint száz évre nyúlnak vissza és a kezdeti célok nem ezek voltak⁶. A mozgalom komoly ideológia torzuláson

⁵ A II. Vatikáni (Ökumenikus) Zsinatot összehívó XXIII. János pápa felhívása - **"azt keressük, ami összeköt, ne pedig azt, ami elválaszt"**.

⁶ **I. Az ökumenikus mozgalom rövid története**

A keresztény egység formáinak és struktúráinak kialakítására való törekvés nem új. A modern protestantizmusban a 18. századi ébredési mozgalmak fellendítették a sokféle egyházi háttérű hívők közösségét, megerősítették közös elszánásukat, hogy az egész földön elterjesszék az evangéliumot. Az elképzelések és gyakorlatok összehangolása érdekében az európai és észak-amerikai missziós társaságok világmissziós konferenciákat kezdeményeztek; az ökumenikus mozgalom indulását általában az **1910-ben megrendezett edinburgh-i konferencia évére datálják**. Az első világháború után az edinburgh-i konferencia törekvései a Nemzetközi Missziós Tanács (International Missionary Council) megalakulásával intézményes formát öltöttek.

Míg e missziós mozgalmak ökumenikus céljai kezdetben olyan gyakorlati intézkedésekre korlátozódtak, amelyek lehetővé tették a meglévő keresztény szervezetek együttműködését, egyes résztvevők mélyebb összefüggést láttak a misszió és az egység között. **Jézus imádságának értelmében tanítványainak egysége világban való tanúságtételük elengedhetetlen alkotóeleme; az egység hiánya, akár a hitben, akár a gyakorlatban, megrontja az evangéliumi tanúskodás hitelét**. E meglátás szellemében az Egyesült Államok Protestáns Episzkopális Egyházának általános konventje 1910-ben **Faith and Order** címszóval világkonferenciát hirdetett meg, és hívására más egyházak tagjai is válaszoltak. ...1920-ban a konstantinápolyi ortodox pátriárka enciklikát küldött szét „Krisztus egyházainak mindenütt”, és indítványozta „az egyházak közösségét”, amely közös gondolkodás és együttműködés révén az egymáshoz való közeledéshez vezetne.

1925-ben, Stockholmban ült össze az Egyetemes Keresztény Konferencia **Life and Work** (Élet és Munka) jelszóval. Aktivista szlogenjük – „**a tan megoszt, a szolgálat egyesít**” – feszültté tette a kapcsolatukat a Faith and Order mozgalommal.

Mindezek az áramlatok mégis hozzájárultak az egységes ökumenikus mozgalom kialakulásához. 1948-ban a Faith and Order illetve az Life and Work mozgalmak egyesítésével létrejött **az Egyházak Világtanácsa**, és 1961-ben a Nemzetközi Missziós Tanács beolvadt a Világtanácsba.

Az **1961-ben Újdelhiben** tartott találkozón az EVT elfogadta a legmegfelelőbb és legátfogóbb megfogalmazását annak „az egységnek, amit keresünk”: **az egység akkor válik láthatóvá, amikor mindenhol, mindazokat, akik Jézus Krisztus nevére keresztelkedtek meg és őt Úrnak és Megváltónak vallják, a Szentlélek egy közösségbe gyűjti össze, ahol az egy apostoli hitet vallják, az egy evangéliumot prédikálják, az egy kenyeret törlik meg, közös imádságban forrnak össze, együtt tanúskodnak és szolgálnak mindeneknek, és akik egységben vannak a különböző korok és helyek keresztény közösségeivel oly módon, hogy valamennyiük szolgálatát és tagjait kölcsönösen elfogadják, és képesek együtt cselekedni és felszólalni, amint azt az Isten által rájuk bízott feladatok megkívánják**.

Az Új-Delhi-i találkozó résztvevői felismerték, hogy „az egység megvalósításának ára nem kevesebb, mint számos eddigi egyházi életforma halála és újraszületése... ennél kisebb áldozat nem lesz elegendő”.

Ezalatt a Római Katolikus Egyház az ökumenikus mozgalomba való hivatalos belépésre készült. XI. Pius a „vallási közöny” veszélyére hivatkozva megtiltotta a katolikusok részvételét az ökumenikus találkozón, de néhány katolikus „spirituális ökumenét” gyakorolva imádkozott a keresztény egységért, „ahogyan és amikor Krisztus akarja”; a nem hivatalos francia Groupe des Dombes még a „teológiai ökumené” gondolatával is kacérkodott. A második világháborút követő évtizedben a bibliikum, a patrisztika és a liturgia területén végzett,

és változáson ment keresztül és amiről én ma szólok, az napjaink ökumenikus törekvésének képe.

Az út az egységesítésre nehezen járható az eltelt évek tapasztalata szerint. **Eleinte a cél a misszió hiteles és közös végzése volt.** Sok jóindulatú és hívő ember is csatlakozott a mozgalomhoz. Időközben azonban valami történt⁷ Az EVT első főtitkára, Willem Visser't Hooft mondta: „az EVT vagy krisztocentrikus mozgalom lesz, vagy semmilyen” – ma már nem sokat nyom a latban. 1925-után új jelszó került előtérbe, ami miatt mind a mai napig kételyekkel veszik körül a mozgalmat a bibliai keresztyének. A jelszó ez lett: „**a tan megoszt, a szolgálat egyesít.**”

Mivel tanbeli különbségek olyan nagyok voltak, és nagyok, és a közeledés ezen a téren már akkor is látható volt, hogy évtizedeket vesz igénybe, így a mozgalomban az emberek közötti **mindennapi együttműködésre került a hangsúly** azt remélve, hogy ha ezt meg tudják valósítani, akkor a gyakorlatban kialakuló együttműködés majd kikényszeríti az egyházi vezetők, teológusok, vallások vezetői elméleti közeledést is, és így kerülhet aztán be az egyházi, világi közéletben az ökumené, mint az összefogás szinonimája.

Ebből az egész ideológiai háttérből a hétköznapi ember nem sokat lát, talán semmit és ezért nem érti, hogy lehet valaki ökumené ellenes.

Ezt a különbséget azonban világosan kell látnunk - véleményem szerint - a gyakorlati, köznapi értelemben használ kifejezés és a mögötte tolakodó eszem, cél között, még akkor is, ha ez a kettő összefügg, az ökumené ideológusainak érvelésében. Jobb lenne a gyakorlati összefogásra, a közös célok érdekében való együttműködésre nem használni ezt a kifejezést. Az legyen társadalmi együttműködés, közös egyházi aktivitás, vagy akármi más. Az ökumenizmus ugyanis egy kimondottan vallási eszem, egy ideológia, ami jó célból indult, de idők folyamán komoly gellert kapott, eltorzult, majd teljesen célt tévesztett, és amiről világosan kell beszélni, és úgy, mint egy eszméről és egy ideológiáról, elválasztva azt a mindennapi embertől, de nem elválasztva annak ideológusaitól.⁸

felekezeti megmaladó tanulmányok vetették meg a gondolati alapjait a **második vatikáni zsinat meglepő eseményének (1962–1965)**. A keresztyény egységet előmozdító titkárság létrehozását követően az ökumenizmusról kiadott zsinati dekrétum, az **Unitatis Redintegratio a Katolikus Egyházat a modern ökumenikus mozgalom élharcosává léptette elő**. A Római Katolikus Egyház nem lépett be az Egyházak Világtanácsába, de létrehoztak egy közös munkacsoportot. Római katolikus teológusokat neveztek ki a Faith and Order bizottságba, akik fontos szerepet játszottak a „Keresztség, Eukarisztia és Szolgálat” című „konvergencia dokumentum” kidolgozásában (1982), mely azóta a modern mozgalom legszélesebb körben tanulmányozott doktrinális nyilatkozatának bizonyult.

Ugyanakkor az EVT intézményes köreiben és tagközösségeik kormányzó testületeiben már ellentétes mozgás volt tapasztalható. Az **EVT új főtitkára már 1989-ben**, megválasztása előtt hangoztatta az **ökumenikus mozgalom „paradigmaváltásának” gondolatát**. Nézete szerint a huszadik század eleji ökumenizmus „**krisztocentrikus univerzalizmusa**” **nagyon helyesen elkezdte átadni a helyét egy tágasabb teizmusnak**, amely nagyobb hangsúlyt fektet Isten rejtett munkálkodására a világban. Az ökumenizmus korábbi „üdv történeti” szemlélete átadja helyét a „Földünkkel való törődésnek”, a Faith and Order, valamint a Mission and Evangelism (Misszió és Evangelizáció) háttérbe szorul a Life and Work törekvéseivel szemben. Az 1991-es canberrai találkozó után az EVT-t ért kritikák bizonyítják, hogy e tendenciákat nem tartotta mindenki egészségesnek. Az ortodox tagok úgy találták, hogy egyre nagyobb a távolság a Tanács mai működése és az eredeti vízióját megfogalmazó alkotmány között; az evangélikálok kifogásolták, hogy nincsen világosan kifejtve, milyen kapcsolatban állnak a hit kinyilatkoztatott igazságai a békére, az igazságosságra és a teremtés védelmére irányuló – önmagukban legitim – kortárs törekvésekkel.

⁷ A zsinati ökumenizmus szervezeti többnyire az „új ökumenikus paradigma” foglyai lettek, amely különféle, önmagukban is megosztó politikai és társadalmi céloknak rendelik alá a Faith and Order (Hit és Rend) mozgalomnak a keresztyények látható egységére irányuló célkitűzését.

⁸ Sokan nem értették az egyházban azt sem, hogy az egyház miért ellenzi a marxizmust meg a szocializmust. Amikor vidéken rengeteg embernek felemelkedést hozott a jobbágyi sorból, saját földhöz juttatta őket, saját

Az ideológia célja tehát az egységes keresztyén vallás, távlatokban világvallás, az eszköz a hitvallások, dogmák harmonizálása, a módszer a párbeszéd.

A most feltett kérdésünk arra vonatkozik, hogy ennek a célnak az elérésében, ennek módszernek az alkalmazásában és ennek eszközében a Biblia segítség-e. **Válaszunk az, hogy olyan célok, amiket ez a mozgalom magáénak vall, nem szerepel a Bibliában. Sőt mozgalom olyan irányba tart, olyan célokért küzd, amely elérésében a Biblia pillanatnyilag a legnagyobb akadály.**

El kell, hogy mondjuk itt, hogy ennek az eszmének immár számtalan ideológusa, képviselője, szószólója van, teológusok, filozófusok egyházakon belül és kívül egyaránt. Hatalmas szervezetek működnek ennek a célnak a megvalósításban, rengeteg befolyásos személy, összefogás, közös akciók. Számtalan konferencia, egyeztetés, nyilvános közeledés, nyilatkozatok⁹, internetes fórumok, ifjúsági és egyéb szervezetek, könyvek, folyóiratok, vallási vezetők, diplomaták, imahetek, szinte átláthatatlan erő mozog e cél érdekében¹⁰.

Ami miatt beszélünk erről, az az, hogy látnunk kell, hogy az egyházakban a mozgalom előrehaladásával egyre erősödve, egyre többen ellene vannak, ellene érvelnek ennek az ideológiának és mozgalomnak, megkérdőjelezve annak alapvetését, céljait és biblikusságát. Kritizálói ezzel szalonképtelenné teszik természetesen magukat. Ezek közé tartozik a Bibliaszövetség is.

Mi a baj ezzel az eszmével? Nem kell a keresztyének világméretű egységén munkálkodni? Nem azért imádkozott Jézus is, hogy a keresztyének olyan egységben legyenek, mint amilyen egységben volt Ő az Atyával Jn. ev szerint? Ha az egész emberiség egy vérből teremtett, nem kellene tényleg egy vallásba végül összefogni?

Az egységtörekvések bibliai alapját abban látják az eszme képviselői, amit Jézus a főpapi imában imádkozott, melyet az ökumenikus kartában¹¹ a következő képen idéznek:

„Krisztus könyörgéséhez híven ... nem elégedhetünk meg a jelenlegi helyzettel, hiszen Ő így szólt: *"Mindnyájan egyek legyenek, úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy*

házat építhettek, hitelt kaptak, felemelkedhettek. Sokan azért hagyták el az egyházat, mert nem volt világos beszéd az egyházban az eszme gyakorlati megjelenése, megnyilvánulása és az eszme bibliai kritikája között. vagy ha tiszta is volt, az embereket az elv nem érdekelte. Abban ugyanis mindenki egyetértett még bibliai alapon is, hogy az emberek között a nem jó az elnyomás. Az azonban már keveseket nem érdekelt, hogy ezt a szocializmus milyen elméleti alapon akarta felszámolni, és a keresztyénség milyen alapon volt az elnyomás ellen. Érdekes egyébként a szocializmusnak, a liberalizmusnak, és e tekintetben az ökumenizmusnak az a vonása, hogy mindegyik világegységet akart, akar az emberek között. A bábeli terv, aztán a jelenések könyve juthat eszünkben ezt hallva...

⁹ „A magyar(országi) püspöki karok együttes fellépése, megszólalása a közélet, a társadalom, a politika kérdéseiben egyre gyakoribb, örömteli esemény. Egyházi vezetőinket, főpásztorainkat követjük, ha mi is, ha politikusaink is hasonlóan tesznek; ennek egyik fóruma maga a KDF is: az "ökumenikus szellemi mozgalom" kezdeményezői és alapítói körének, illetve elnökségi testületének vegyes felekezeti szervezete önmagában tanúságtétel szeretne lenni a testvéri együttműködésről.”

¹⁰ Egy példát kiemelve: nevezzenek ki az egyházak illetve gyülekezetek olyan szolgálattévőket, akik más egyebek között vállalják, hogy egy ideig olyan egyházak közösségeiben élnek és dicsőítik Istent, amelyekkel saját gyülekezetük nincsen közösségben, és ezt vállalják akkor is, ha ez az adott időben a szentségekről való lemondást jelenti számukra.

¹¹ OECUMENICA ÖKUMENIKUS CHARTA IRÁNYELVEK AZ EURÓPAI EGYHÁZAK BŐVÜLŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSÉHEZ- az Európai Ökumenikus Találkozó keretében, a 2001. esztendő közös húsvétját követő első vasárnapon. Strasbourg, 2001. április 22.

*ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem” (János 17,21). Vétkeink tudatában és megtérésre készen azon kell fáradoznunk, hogy a közöttünk még fennálló feszültségeket megszüntessük, s ez által készek és képesek legyünk az evangélium üzenetét a népek között közösen és hitelesen hirdetni.” **Ez az ige szinte minden ökumenikus nyilatkozatban szerepel, mint alapja az egész világ- keresztyenség egyesítésének.***

A carta egyébként világosan összefoglalja nekünk ennek az ideológiának az alapelveit, melyeket ha olvasunk egyrésztől olvassuk benne az igéket, másrésztől olyan mondatokat, amelyek ugyan kapcsolódnak az igékhez szavak szintjén, de kiragadva azok összefüggéséből úgy tűnik, hogy az igék csak illusztrációk a humánus célok érvelése közben.

Nagyon hangzatos mondatok, kifejezések vannak ebben a nyilatkozatban is, ami igen megtévesztő lehet a naiv keresztyének: *a közöttünk kialakult közösséget megőrizzük és tovább fejlesztjük. ...Hálát adunk Szent-háromság Istenünknek, hogy Szent Lelke által mind elmélyültebb közösség felé vezet minket. ...azon kell fáradoznunk, hogy a közöttünk még fennálló feszültségeket megszüntessük, ...s ez által készek és képesek legyünk az evangélium üzenetét a népek között közösen és hitelesen hirdetni. ...bizonyosságot kívánunk tenni a szeretetről és a reményről, mégpedig úgy, hogy közösen hallgatunk Istennek a Szentírásban hangzó Igéjére,elkötelezzük magunkat közös hitünk megvallására és az együttes cselekvésre. az evangélium segítségével lépünk fel az emberi személy mint Isten képmása méltóságáért, egyházakként pedig közösen kívánjuk elősegíteni a népek és kultúrák közötti megbékélést.párbeszédre és az együttműködésre kötelező közös iratként fogadjuk el. ...kialakítjuk a párbeszéd és az együttműködés ökumenikus kultúráját, ...*

És pontokba szedve kifejti ez a nyilatkozat az eszmét és annak jelszavait:

„Közös hitbeli elhívásunk az egységért

AZ EURÓPAI EGYHÁZAK LÁTHATÓ KÖZÖSSÉGE FELÉ (Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást” (János 13,35) Hirdessük együtt az evangéliumot! Közeledjünk egymáshoz! Cselekedjünk együtt! Imádkozzunk együtt! Folytassuk a párbeszédet!

KÖZÖS EURÓPAI FELELŐSSÉGÜNK Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek□ (Máté 5,9) Együtt Európáért! A népek és kultúrák megbékéléséért! A teremtett világ megőrzéséért! Elmélyülő közösséget a zsidósággal! Kapcsolatok ápolása az iszlámmal. Viszonyunk más vallásokhoz és világnézetekhez.”

Több más nyilatkozatot is elővehetnénk, de arra most nincsen idő. Azért idéztem ezeket, hogy legyen némi fogalmunk erről az ideológiáról, annak céljairól.

Ezeket hallva talán mi is elgondolkozunk azon, hogy hogyan lehet, hogy ennek az egységtörekvésnek vannak ellenzői? Hát nem a Szentháromság Isten akarta az egység? Hogy protestánsok, ortodoxok, római katolikusok, zsidók, anglikánok minden féle keresztyén felekezetek, és ha lehet más vallások tagjai is végre látható egységbe álljanak és így hirdetve az evangéliumot hitelesen képviseljék Isten beszédét és ne háborúzzanak, vitatkozzanak egymással?

Az ökumenikus egység törekvések kritizálói azt elismerik, hogy a keresztyének közötti, egyetértésre és békességre, együtt munkálkodásra mindenképpen törekedni kell, de nem mindegy, hogy kikkel, milyen céllal és milyen módon, milyen szinten.

Érvek az egységtörekvés ökumenikus módja ellen

A ökumenikus törekvéseket ellenzők érveit érdemes sorra vennünk, hogy magunk is megítélhessük, helyes-e a gondolkodásuk.

1, Az ökumené ellenzői felhívják figyelmünket arra, hogy **ez a ökumenikus keresztyén ideológia célkitűzése igen gyenge bibliai, egezetikai alapon áll.**

„Az EVT megalakítói annakidején úgy gondolták, bibliai parancsnak engednek, mikor e szervezetet létrehozzák. *Bibliai alapjuk a János 17:11;21-23. volt.*

Első és talán legfontosabb kérdésünk az, hogy vajon jól értelmezték-e ezt az ígét, amikor abban, a keresztyén egységtörekvés jézusi parancsát vélték felismerni? Továbbá: vajon Jézus azt akarta- e itt mondani, hogy az evangélium hitelessége e világban a keresztyének látható szervezeti egységétől függ?

A görög nyelvhez csak keveset értő olvasó is megállapíthatja, hogy az idézett szakaszban egyetlen imperativusban álló ige sincs. Az egész szakasz imádság! Egyedülálló része ez az Újszövetségnek, mely ilyen részletesen megörökíti a Fiú beszélgetését az Atyával, melynek az imént idézett része nem parancs, hanem: **kérés.**

Mit kér Jézus az Atyától? – Szervezeti egységet? – Uniformizált tanegységet? Nem!

A Benne hívők egységét kéri, hogy egyek legyenek, „mint Te énbennem Atyám, és én tebenned.”, hogy „ők is egyek legyenek **mibennünk**”

Jézus a benne hívők számára olyan organikus egységet kér, mint amilyen az Atya és a Fiú között van, a Szentlélek által. Ezt az egységet senki nem tudja sem megteremteni, sem megszervezni, csak egy valaki: a Szentlélek! A Szentlélek, aki a hívőket egybeszerkeszti az Atyával és egymással. Lásd: 1.Kor.12:13.

Most jön a mi kérdésünk: **Az Atya meghallgatta- é Jézus kérését?**

Az Ap.Csel. 2:41. 4:32. és az Ef.2:14-16. alapján a válaszuk az, hogy **igen! Sőt a Szentlélek azóta is folyamatosan munkálja ezt az egységet Krisztussal és egymással, származás, børszín, korszaktól függetlenül.** A kettő elválaszthatatlan egymástól: a Krisztussal való személyes kapcsolat nélkül nincs egység. Ezért adja parancsba Jézus, a János 15:4-ben olvashatókat.¹² 12 törzs-világ országokból születő új egyház-újegyháztörténetit korszak.

2, **Az ellenzők teológusai felhívják figyelmünket arra is, hogy „ökumenikus alapmeggyőződésnek számít, hogy „a keresztyén Anyaszentegyház” azonos a világ keresztyén felekezeteinek összességével – beleértve a római-katolikus vagy orthodox felekezeteket is. Ebből az alapmeggyőződésből indul ki az ökumenikus aktivitás.”**

Az ellenzők szerint „a keresztyén anyaszentegyházat sem a Biblia, se a hitvallásaink, se Kálvin, se dogmatikáink nem így határozzák meg.” Ugyanis **„az Egyház egysége nem a keresztyén felekezetek egységében áll, hanem a – közös hitben.** (vö: 2Helv.H., Heid. K. 54.)¹³

3, Az ellenzők szerint az egységet, ami már fennáll a Biblia szerint, mert van közös hit a különböző felekezetek hitében, nem zavarja, hogy e felekezetek láthatóan, szervezetileg nem egyek, hiszen az ősegyházban is az egységes, közös hit volt a fontos és nem a közös szervezet.

4, Ezen felül fő probléma az ellenzők szerint a dialógus módszerével az, hogy abban az evangélium igazságának relativizálása történik, vagyis épp a közös hit sérül, egy ál és látszat békesség és egység kedvéért. A kompromisszumok kötése során elvész a bibliai, hitvallásos

¹² Sípos Ete Álmos

¹³ Sípos Ete Zoltán

identitás, az elődök által megharcolt tiszta hit és tan. A dialógusok által a hamis és igaz tanítás egy szintre kerül és relativizáltatik, ami elfogadhatatlan a keresztyénségben. **A Bibliától eltévelyedett, a Jézus Krisztust elhagyó gyülekezetekből álló felekezetek, bibliaellenes összefogásán – akár Róma alatt, akár nem – nincs és nem is lesz áldás, mert ez a fajta egység csak a bibliai, jézusi igazságok teljes vagy részleges feladásával, sok esetben azok ellenére, azok tagadásával jöhet létre.**

5, Az ellenzők nem értenek egyet azzal sem, hogy az egységet az apostoli, vagy bármely más ó-keresztyén hitvallásra hivatkozva deklarálják az ökumenikus mozgalom képviselői. Mert mielőtt el kezdődik a párbeszéd a hitvallások elemeinek tisztázásában, rögtön kiderül, hogy milyen nagy különbségek vannak az értelmezésekben. **És újra csak kiderül, hogy a valamikori szakadások az egyházban nem emberek személyes érdekéből, most megbánandó bűnéből és szeszélyéből jöttek létre, hanem komoly tanításbeli különbségek alapján.**

6, Sok kritika éri az ökumenikus törekvéseket a római katolikus egyházzal való egyezkedése miatt¹⁴ is. Különösen is, ami az egység megvalósulását illeti. Róma nem változik tanításában semmit, nem reformálódik, nem tér vissza a bibliai alapokra. Eltérés van ezen túl a kétféle felfogás közt: Róma úgy gondolja, hogy csak keblükre térve valósulhat meg a keresztyének valóságos egysége, a keresztyén világegyházat Rómának kell vezetnie és a pápát kellene az egész keresztyénség hivatalos képviselőjének kinevezni ill. elismerni – ezzel a protestáns ökumenikusok nagy része nem egészen ért egyet. Bár vannak, akik ezt elfogadnák protestánsként is.

7, További ellenérv, hogy semmiféle bibliai és református teológiai, vagy egyháztörténeti érv nem hozható fel, ami alátámasztaná az ökumenikus elgondolásokat, pl. hogy a különböző *felekezetek* összefogása – akár Róma alatt akár nem alattuk - hitelesebbé tenné a keresztyén bizonyosságtételt! A felhozott bibliai érvek nem a keresztyén felekezet egyesítésével állnak kapcsolatban, mert a Biblia nem tud keresztyén felekezetről! Krisztus követőiről tud, akik Jézus Krisztust, az igazságot követik szeretetben, és akik egy Lélekkel itattattak meg! Ők pedig már egyek és egységüket meg is élik világszerte az egyes gyülekezetekben! Ráadásul a Biblia is tud arról, hogy a gyülekezeteknek nem minden tagja valódi Krisztus követő! Annak alapján beszél a II. HH (XVII./14) is azokról, akik ott vannak a gyülekezetekben, egyház tagoknak mondatnak, de nem azok. A felekezetek egyesítéséről azonban a Biblia sehol nem beszél. Többek szerint feltehető, hogy a hitvallásaikat feladó és ebből kifolyólag tagjaikat

¹⁴ Minden ökumenikus munka szíve: a lelki ökumenizmus, ami a megtérésben, a lelki megújulásban és az egységért végzett imádságban mutatkozik meg (UR 8). Egyházunk útmutatása szerint: "Az imádságnak elsőbbséget kell élveznie az egység felé vezető úton" (US 102). "A zarándokúton lévő egyházat Krisztus a szüntelen megújulásra hívja, melyre az egyháznak - mint emberi és földi intézménynek - állandóan szüksége van" (US 16).

A vatikáni dokumentumok szerint a lelki ökumenizmus:

- a megtérés és az életszentségre való törekvés (ÖD ÚR 6-7; UUS 15 és 82-83);

- a közös imádság (UUS 21-27; ÖD, III. fej, főként 120-21

- a keresztyének egységéért végzett ökumenikus imahét;

- az ökumenikus lelkiség, amely megnyilvánul a biblia közös tanulmányozásában, esetleg ökumenikus bibliafordításban (ÖD 183-186 és UUS 45);

- közös liturgikus szövegek és himnuszok használata (ÖD 187; UUS 46);

- közös martírológiumnak az elkészítése (UUS 83-85). - *Dolhai Lajos (1952) címzetes prépost, az Egri Érseki Hittudományi Főiskola tanára, az egri papnevelő szeminárium rektorhelyettese.*

XVI. Benedek: „a dialógusok és a zsinatok önmagukban nem viszik egységre a megosztott keresztyénséget; ehhez a Lélek rendkívüli beavatkozására van szükség. „

elvesztő nagy felekezetek hatalom mentési akciója napjainkban ez az egész ökumenikus összefogás.

8, Az ökumené ellenzői szerint az eredeti református teológia alapján, lehetetlen összeegyeztetni a bibliai református és bibliaellenes római-katolikus ekkleziológiai felfogásokat! Az egység csak a biblia, reformátori értelmezésén alapuló alapigazságai mentén jöhet létre, vagy más alapja nem lehet a keresztyén összefogásnak.

9, Gyakorlati érv, hogy az egyháztörténet tanulsága szerint a felekezetek jelenleg is fennálló megosztottsága idején is voltak ébredések a világ sok-sok pontján és hiába gyakoroljuk immár 1948 óta az ökumenikus egységet – bizony ennek semmi hatása nincsen egy adott ország, pl. Magyarország társadalmára sem!

Az ökumenikus keresztyén bizonyágtétel – ami időközben már ki tudja miről is szól: világbékéről, környezetvédelemről, liberális értékekről, pszichológiáról, szociológiáról (vö. nagyszebeni találkozó témái) - nem lesz senki előtt hitelesebb azáltal, hogy összefognak ill. egyesülnek a világ megromlott és az evangélium igazságától elszakadt egyházai – hiába a konferenciázás, gyertya égetés, közös lelkeség emlegetése, közös nyilatkozatok kiadása és sok minden egyéb! Ráadásul – s ez a hab a tortán - a különböző felekezetek képviselői sokszor egy olyan egységet igyekeznek demonstrálni – amiről maguk is tudják, hogy nem áll fenn és valószínűleg még azt is sejtik, hogy soha nem is fog létrejönni!

10, Nem utolsó sorban érdemes azokra a hangokra is felfigyelni, amelyek szerint a Biblia többet beszél a **hívók elkülönüléséről, a szeparációjáról, mint egységesüléséről**. Az Ósz-ben Isten népe semmiben nem keveredhetett azokkal, akik nem hittek az Úrban. Az Úsz-ben is fontos igék vannak ezzel kapcsolatban:

2. Kor.6:14-17: Ne legyetek a hitetlenekkel felemás igában, mert mi köze egymáshoz az igazságnak és a gonoszságnak, vagy mi köze van a világosságnak a sötétséghez? Vagy mi azonosság van Krisztus és Beliál között? Vagy milyen közösség van hívó és hitetlen között? Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Mert mi az élő Isten temploma vagyunk, ahogyan az Isten mondta: "Közöttük fogok lakni és járni, Istenük leszek, és ők az én népem lesznek. Ezért tehát menjetek ki közülük, és váljatok külön tőlük, így szól az Úr, tisztátalant ne érintsetek, és én magamhoz fogadlak titeket, Atyátokká leszek, ti pedig fiaimmá és leányaimmá lesztek, így szól a mindenható Úr."

Róma 16,17-18: Kérlek titeket, testvéreim, tartsátok szemmel azokat, akik szakadásokat és botránkozásokat okoznak azzal, hogy az ellenkezőjét tanítják annak, amit tanultatok. Térjete ki előlük! Mert az ilyenek nem a mi Urunknak, Krisztusnak szolgálnak, hanem a saját hasuknak, és szép szóval, ékesszólással megcsalják a jóhiszeműek szívét.

1kor. 5:9-13: Levelemben már megírtam nektek, hogy nem szabad kapcsolatot tartani paráznákkal. De nem általában e világ paráznáival vagy nyereszkedőivel, harácsolóival vagy bálványimádóival, hiszen akkor ki kellene mennetek a világból. Most tehát azt írom nektek, hogy ne éljete közösségben azzal, akit bár testvérnek neveznek, de parázna vagy nyereszkedő, bálványimádó vagy rágalmazó, részeges vagy harácsoló. Az ilyennel még együtt se egyete. Mert mit tartozik rám, hogy a kívül levők felett ítélkezzem? Nem a belül levők felett ítélkeztek-e ti is? A kívül levőket pedig Isten fogja megítélni. Távolsátok el azért a gonoszt magatok közül!

Galata 1:8-9: Viszont ha még mi magunk, vagy egy mennyből való angyal hirdetne is nektek evangéliumot azonkívül, amit mi hirdetünk, átkozott legyen! Amint már korábban is megmondtuk, most ismét mondom: ha valaki nektek más evangéliumot hirdet, azonkívül, amelyet elfogadtatok, átkozott legyen!

2Jn 6-11: Ez a szeretet pedig azt jelenti, hogy az ő parancsai szerint élünk: ez a parancs viszont az, amelyről kezdettől fogva hallottátok, hogy aszerint kell élnetek. Mert sok hitető jött el a világba, akik nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben jött el: ez a hitető és az antikrisztus. Vigyázzatok magatokra, hogy ne veszítsétek el, amit elértünk munkánkkal, hanem teljes jutalmat kapjatok. Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten; aki megmarad a tanításban, abban benne van az Atya is, meg a Fiú is. Ha valaki hozzátok érkezik, és nem ezt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne köszöntsetek, mert aki köszönti, közösséget vállal annak gonosz cselekedeteivel.

1.Tim. 4,1 és 7: A Lélek pedig világosan megmondja, hogy az utolsó időkben némelyek elszakadnak a hittől, mert megtévesztő lelkekre és ördögi tanításokra hallgatnak;és olyanokra, akik képmutató módon hazugságot hirdetnek, akik meg vannak bélyegezve saját lelkiismeretükben. Ezek tiltják a házasságot és bizonyos ételek élvezetét, amelyeket az Isten azért teremtett, hogy hálaadással éljenek velük a hívők és az igazság ismerői. Mert az Isten minden teremtménye jó, és semmi sem elvetendő, ha hálaadással élnek vele, mert megszentelődik az Isten igéje és a könyörgés által. Ha ezeket tanítod a testvéreknek, jó szolgálja leszel Krisztus Jézusnak, hiszen a hit és az igaz tanítás igéivel táplálkozol, amelynek követőjévé lettél. A szentségtörő és vénasszonyos meséket pedig utasítsd el, inkább gyakorold magad a kegyességben,

1. Tim. 6,3-5: Ha valaki tévtanokat hirdet, és nem tartja magát a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges beszédéhez és a kegyességhez illő tanításhoz, az felfuvalkodott, és nem tud semmit, hanem a vitatkozás és a szóharc betegségében szenved, amelyből irigység, viszálykodás, istenkáromlás, gonosz gyanúsítás származik. Ezek megbomlott elméjű és az igazságot elvető emberek torzsalkodásai, akik a kegyességet a nyereszkedés eszközének tekintik.

2. Tim. 2, 12-21: Ha tűrünk, vele együtt fogunk uralkodni is. Ha megtagadjuk, ő is megtagad minket. Ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert ő magát meg nem tagadhatja. Ezekre emlékeztess, és az Isten színe előtt bizonyosságot téve kérd őket: ne folytassanak haszontalan szóharcot a hallgatók romlására. Igyekezz kipróbált emberként megállni az Isten előtt, mint olyan munkás, aki nem vall szégyent, hanem helyesen fejtegeti az igazság igéjét. A szentségtörő, üres fecsegők elől pedig térj ki, mert egyre messzebb mennek az istentelenségben, és szavuk úgy terjed, mint a rákos fekély. Közülük való Hümenaiosz és Filétosz, akik az igazság kérdésében eltévelyedtek, amikor azt mondják, hogy a feltámadás már megtörtént, és ezzel feldúlják egyesek hitét. Az Isten által vetett szilárd alap azonban megáll, amelynek a pecsétje ez: "Ismeri az Úr az övéit, és hagyja el a gonoszt mindenki, aki az Úr nevét vallja!" Egy nagy házban pedig nemcsak arany- és ezüstedények vannak, hanem fa- és cserépedények is; amazokat megbecsülik, emezek pedig közönséges használatra valók. Ha tehát valaki megtisztítja magát ezektől, megbecsült, megszentelt edény lesz, az Úrnak is hasznos, és minden jó cselekedetre alkalmas.

2. Tim 3,1-5: Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők jönnek. Az emberek ugyanis önzők, pénzsóvárák lesznek, dicsekvők, gőgösek, istenkáromlók, szüleikkel szemben engedetlenek, hálátlanok, szentségtelenek; szeretetlenek, kérlelhetetlenek, rágalmazók,

mértéktelenek, féktelenek, jóra nem hajlandók, árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, akik inkább az élvezeteket szeretik, mint az Istent. Az ilyenek a kegyesség látszatát megőrzik ugyan, de annak az erejét megtagadják. Fordulj el tehát ezektől.

Ef 5,10-11: Ítéeljétek meg tehát, mi kedves az Úrnak, és ne vegyetek részt a sötétség haszontalan cselekedeteiben, hanem inkább leplezzétek le ezeket.

Úgy tűnik, hogy emberi érdekek, sátáni érdekek teljesen félrevitték ennek a mozgalomnak a céljait. Össze nem tartozó, egymásnak ellentmondó dolgok összemosisából semmi jó nem jöhet ki. Nagy bölcsességre van szükség ahhoz, hogy eldöntsék a keresztyének, hogy ebben a mozgalomban részt vesznek-e, vagy milyen szinten vesznek részt, adják-e magukat egyáltalán egy ilyen gondolathoz vagy nem.

E kérdés nem olyan égető az új-protestáns felekezetekben egy ideig. A történelmi egyházakban szolgáló és élő hívőknek nagyobb kérdés, sokaknak húsbavágóan éles, egzisztenciájukat fenyegető kérdés.

Meg kell, hogy mondja, hogy sok hívő keresztyén életében ez egy kompromisszumos helyzet, amibe benne vannak, bele kerültek, amiben nagyon nem érzik jól magukat, feladni nem akarják saját hitbeli meggyőződésüket, és mihelyst tudnak szabadulni készek belőle. Sok lelkész úgy próbálja feldolgozni magában az ökumenikus mozgalomban való kényszeredett részvételét, **hogy missziói célnak tartja szolgálni olyan közegben, ahol egyébként soha nem szól az igaz evangélium.** Azt hiszem ez az egész helyzet arra jó, hogy ki-ki tisztázza saját meggyőződését, és megerősödjön abban tudjon szeretettel fordulni más meggyőződésű embertársai felé, de soha nem szabad elfelejteni hol a határ.

Végezetül szóljunk egy pár szót a jelenések könyvének az előadás elején felolvasott szakaszáról, amikor e mozgalom célját, bibliai alapjait vizsgálgatjuk, és azon gondolkozunk, hogy a biblia elősegítené-e ennek a mozgalomnak a célkitűzését.

„A Jelenések könyve 13. részében szó van Jézus egyházának ellenségeiről. Először a világi hatalom részéről való üldözést látja János a tízszarvú és hétfejű vadállat képében. A második ellenségnek egy **kétszarvú fenevad volt.** A második fenevad, ami támadja Jézus földi egyházát az ő feltámadásától kezdve egészen az idők végéig a **hamis próféta.** 16:13, 19:20. Ez a kétszarvú fenevad jelképezi a hamis vallást és a hamis filozófiát, bármely formában is jelenjenek meg ezek az egész korszakon keresztül. Nos, ez a fenevad külsőleg hasonlít a Báránynak, de belülről a sárkányt rejti magában. Más szavakkal bármit is lát a szem, az nagyon vonzó és bájos. A fenevad nagyon ártatlannak látszik: kedves kisbárány, játék a gyermekeknek! Ám a beszéde feltárja a belső gondolatvilágát, az életét, a lényegét, a jellemét. S ez a bárány úgy beszél, mint a sárkány – mert ő az ördög – maga! Ez a második fenevad tehát a Sátán hazugsága, úgy felöltöztetve, mint az igazság. Ez a Sátán a világosság angyalának öltözve 2Kor11:14. Ez jelképezi e korszak minden idejének összes hamis prófétáját. Úgy jönnek hozzád, mint juhok, Krisztus népe, de belülről ragadozó farkasok, Mt7:15.

János beszámolója szerint a két fenevad – az antikrisztusi kormány, és az antikrisztusi vallás – tökéletesen együttműködve munkálkodnak. Mindig is ez a helyzet. Ez már az apostol korában így volt: a pogány papok a prokonzul barátai voltak. A papság befolyása támogatta és fenntartotta a világi államhatalmat a hívők üldözése során. A pogány vallás és a pogány politika együttműködtek az egyházzal vívott harcukban.

És azt olvashatjuk – kicsikre és nagyokra, gazdagokra és szegényekre, szabadokra és szolgákra – ez a hamis próféta jelet ad. Ez az első fenevad bélyege.

A „fenevad bélyege” az Antikrisztus Istennel szembeszálló, Krisztust elutasító, az egyházat üldöző lelke, bárhol és bármikor nyilvánuljon is meg. Ez a bélyeg a homlokra, vagy a jobb kézre kerül. V. ö. 5Móz6:8. A homlok az illető elméjét, gondolatvilágát, filozófiáját jelképezi. A jobb kéz a cselekedeteit, tevékenységét, hivatását, mesterségét, stb. Ezért, a fenevad bélyegének felvétele azt jelzi, hogy az ezzel jellemzett személy azok társaságához tartozik, aki üldözik az egyházat, valamint hogy – akár mindenekelőtt abban, amit gondol, mond, ír, vagy, hangsúlyosabban, abban, amit tesz – ez az antikrisztusi lélek nyilvánvalóvá válik.

Ez az értelmezés teljes harmóniában van a pecsétre vonatkozó magyarázattal, amit a hívő kap a homlokára. Ez a pecsét azt jelenti, hogy az illető Krisztushoz tartozik, Őt imádja, az Ő Lelkét leheli ki, az Ő gondolatait gondolja Őutána, stb. Hasonlóképpen, a fenevad bélyege azt jelképezi, hogy a hitetlen, aki kitart a gonoszságban, a fenevadhoz, tehát a Sátánhoz tartozik, az ördögöt imádja, az ő lelkét leheli ki, stb.”¹⁵

Az ökumené napjainkban hangoztatott keresztyén egységtörekvése és a világvallásokkal való összemosása nagyon emlékeztet minket erre a bibliai szakaszra és a gonoszságnak itt leírt lelkére, amely komoly küzdelmet folytat Jézusunk igaz egyháza ellen a földön minden korban.

Összességében úgy látjuk, hogy ez az egész mozgalom egy bibliai alapokat nélkülöző emberi, humánus egységtörekvés, amelyben az ideológia mögött démoni erőket vélünk felfedezni. Az egészben az összefogás elem igen szimpatikus. De féltő, ahogy ezt már sok helyen a gyakorlat mutatja is, hogy ez az eszme az egyház különböző részeit tovább rombolja, és olyan irányba viszi, aminek semmi köze nincs a Bibliához. Mi azt valljuk, hogy a hitünket mindvégig megtartva munkálkodnunk kell az emberek közötti békességért, hirdetni kell az evangéliumot, azokkal egységben, akik a hit drága kincsében részesültek, de nem vehetünk részt semmi esetre sem úgy ebben a mozgalomban, hogy hitünknek a legkisebb elemét is feladjuk, elhallgassuk. Hisszük, hogy egy út van Istenhez és hogy Isten csak a Bibliából ismerhető meg. És mivel Jézus ezzel a kizárólagossággal lépett fel ebben a világban, mi sem mondhatunk és képviselhetünk mást. Ezért végezzük mi a Jézustól kapott parancs alapján a missziót szerte a világban.

A világban élve igyekezzünk sóvá lenni, nem elíztelenedve a minket körülvevő világban. Legyünk szeretettel és a lélekmentés szándékával, azok felé a gyanútlan egyháztagok felé, akik nagy lelkesen részt vesznek ennek a mozgalomnak működésében, képviseljük feljüket az igazságot szeretettel és türelemmel. Ápoljuk azt az egységet, amit a Szentlélek által kaptunk a világban élő szentekkel együtt a szeretet kötelékében, várva azt a napot, amikor eljön a nagy aratás és akkor a búza a búzához kerül végleg, a konkoly pedig a tűzre.

Sípos Ajtony Levente

¹⁵ William Hendriksen: Több mint győztesek, A Jelenések könyvének magyarázata, Hatodik kiadás, Baker Book House Grand Rapids 6, Michigan 1952